

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 177/09-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti JUDr. Ing. D. Ď. – S., H., a M. T., B., zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 15/2001 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. Ing. D. Ď. – S. a M. T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 15/2001 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 15/2001 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. JUDr. Ing. D. Ď. – S. a M. T. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie každému v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava III je p o v i n n ý uhradiť JUDr. Ing. D. Ď. – S. a M. T. trovy právneho zastúpenia v sume 468,95 € (slovom štyristošesťdesiatosem eur a deväťdesiatpäť centov) na účet ich právneho zástupcu advokáta JUDr. J. H., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 177/09-32 zo 7. júla 2009 prijal na ďalšie konanie s'ťažnosť JUDr. Ing. D. Ď. – S., H., a M. T., B. (ďalej len „s'ťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. H., B., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 15/2001.

Podstatou námietok s'ťažovateľov v rozsahu, ktorý bol prijatý na ďalšie konanie, boli tvrdenia o porušení označených práv z dôvodu zbytočných priet'ahov v konaní okresného súdu pod sp. zn. 34 C 15/2001, predmetom ktorého je žaloba o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv. Podľa vyjadrení s'ťažovateľov je konanie okresného súdu zdĺhavé, pričom trvá

už takmer 9 rokov a ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebol vo veci určený žiadny termín pojednávania.

Na základe toho sťažovateľa žiadali, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 15/2001 bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov a priznal im primerané finančné zadosťučinenie každému v sume 30 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 468,95 €.

Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci listom sp. zn. Spr. 3380/09 z 21. mája 2009 vyjadril okresný súd, zastúpený jeho podpredsedníčkou. Súčasťou vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu bolo aj vyjadrenie zákonnej sudkyne, v ktorom podrobne uviedla prehľad vo veci vykonaných úkonov. Okrem toho z vyjadrenia vyplynulo aj toto:

„Navrhovatelia v predmetnej sťažnosti namietajú zbytočné výzvy súdu na zaslanie listinného dokladu, a to rozsudku KS BA č. 27 S 60/99 zo dňa 11. 1. 2001, ktorú im tunajší súd mal doručiť minimálne dvakrát aj napriek tomu, že tento rozsudok zaslali súdu dňa 27. 3. 2001 a 17. 5. 2002. Zo spisového materiálu vyplýva, že tunajší súd vyzval navrhovateľov na zaslanie rozsudku v uvedenej veci, ako i listu vlastníctva dňa 23. 1. 2007 z dôvodu, že rozsudok zaslaný navrhovateľmi nebol právoplatný, jednalo sa o rozhodnutie, ktorým nebolo v merite veci rozhodnuté. Práve z tohto dôvodu vyzýval súd navrhovateľov na zaslanie uvedeného rozhodnutia vo veci č. 27 S 60/99, nie však rozsudku zo dňa 11. 1. 2001.

Čo sa týka námietok navrhovateľov na prietahy v konaní spôsobené tým, že súd nekonal vo veci vytýčením pojednávania aj napriek súbežným návrhom na vydanie predbežných opatrení, kedy bolo možné vo veci pojednávať vzhľadom k tomu, že predbežné opatrenie nie je takým rozhodnutím, ktoré by bránilo súdu vo veci samej konať. K tomuto uvádzam, že na posúdenie dôvodnosti predbežného opatrenia je potrebné, aby sa súd (odvolací) oboznámil s celým spisovým materiálom. V konkrétnej veci z dôvodu odvolania resp. odvolaní podaných navrhovateľmi proti uzneseniam o predbežných opatreniach bolo

potrebné odvolaciemu súdu za účelom posúdenia odvolaní zaslať celý spisový materiál, v dôsledku čoho bolo nemožné súčasne bez spisu postupovať vo veci a vykonávať úkony vo veci samej prvostupňovým súdom.

Ako vyplýva zo spisového materiálu, prieťah v konaní bol tunajším súdom spôsobený od 27. 3. 2001 do 4. 3. 2002, ktorý však bol spôsobený veľkým počtom vecí v oddelení mňa ako konajúcej sudkyne. V neposlednom rade je však potrebné poukázať na množstvo nejasných a bezdôvodných podaní navrhovateľov od podania návrhu, ktoré vady a nejasnosti bolo a je potrebné súdom odstraňovať a o nich rozhodovať.“

Predseda okresného súdu v podaní sp. zn. Spr. 3380/09 z 24. júla 2009 uviedol, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Právny zástupca sťažovateľov v podaní z 3. augusta 2009 uviedol, že netrvá na verejnom ústnom pojednávaní.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ku dňu prerokovania veci na ústavnom súde vec nie je právoplatne skončená.

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania, ale hlavne z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 34 C 15/2001 ústavný súd zistil, že 3. mája 2000 bola na okresnom súde podaná žaloba o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv a o určenie vlastníckeho práva. Dňa 25. mája 2000 bola vec postúpená Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z dôvodu vecnej príslušnosti, o ktorej napokon rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. Ndob 868/2000 z 20. septembra 2000 tak, že vecne príslušným súdom na prerokovanie veci je okresný súd. Vec bola okresnému súdu vrátená 30. januára 2001.

Po určení vecnej príslušnosti okresný súd 19. marca 2001 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na odstránenie nedostatkov petitu a zaslanie ohodnotenia nehnuteľností pre účel vyrubenia súdneho poplatku, na základe čoho sťažovateľa podaním z 27. marca 2001 zmenili svoj žalobný návrh.

Dňa 11. apríla 2002 okresný súd opätovne vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na zaslanie ocenenia nehnuteľností, ktoré sú predmetom konania, pričom na túto výzvu reagoval právny zástupca sťažovateľov 25. apríla 2002. Dňa 9. mája 2002 okresný súd opätovne vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na úpravu žalobného petitu, na čo právny zástupca sťažovateľov reagoval 17. mája 2002. Následne 26. júna 2002 okresný súd nariadil predbežné opatrenie, proti nariadeniu ktorého sa 2. augusta 2002 odvolal žalovaný v 2. rade. Po zaplatení súdneho poplatku za podanie odvolania a po zabezpečení potrebných vyjadrení k odvolaniu okresný súd 15. októbra 2002 predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Uznesením zo 16. januára 2003 krajský súd ako súd odvolací uznesenie súdu prvého stupňa o nariadení predbežného opatrenia zmenil tak, že návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol a 28. januára 2003 spis vrátil okresnému súdu.

Dňa 28. marca 2003 okresný súd požiadal správcu konkurznej podstaty žalovaného v 1. rade o vyjadrenie, či žiada pokračovať v súdnom konaní podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, na čo správca konkurznej podstaty reagoval 21. mája 2003.

Dňa 12. februára 2004 okresný súd požiadal krajský súd o oznámenie, či právna vec vedená pod sp. zn. 81 Cb 80/97 je právoplatne skončená, zároveň požiadal o zapožičanie spisu. Na žiadosť okresného súdu reagoval krajský súd listom z 19. februára 2004, v ktorom mu oznámil, že požadovaný spis sa nachádza na najvyššom súde z dôvodu podaného odvolania.

Dňa 23. apríla 2004 podal správca konkurznej podstaty žalovaného v 1. rade návrh na zastavenie konania.

Dňa 26. apríla 2004 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na doplatenie súdneho poplatku, proti čomu právny zástupca sťažovateľov namietal, že došlo k preklúzii jeho vymáhania. Následne okresný súd 25. júna 2004 uznesením rozhodol o povinnosti sťažovateľov doplatiť súdny poplatok v sume 3 500 Sk, pričom proti tomuto rozhodnutiu podali sťažovatelia 12. júla 2004 odvolanie, na základe čoho bol 30. augusta 2004 spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie. O odvolaní rozhodol krajský súd uznesením až 30. apríla 2007 tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a 31. mája 2007 spis vrátil okresnému súdu. Po rozhodnutí odvolacieho súdu o povinnosti doplatiť súdny poplatok sťažovatelia tento v stanovenej sume 3. júla 2007 uhradili.

V období od 23. júla 2007 do 24. októbra 2007 okresný súd spracoval výzvy krajskému súdu, príslušnej správe katastra, ako aj účastníkom konania na zaslanie listinných dôkazov, ako aj na vyjadrenie ku konkrétnym skutočnostiam, pričom v priebehu uvedeného obdobia príslušné orgány, ako aj účastníci konania na výzvy okresného súdu reagovali.

Ešte predtým 20. septembra 2007 právny zástupca sťažovateľov navrhol pribratie ďalšieho účastníka do konania – žalovaného v 3. rade H., s. r. o., a zároveň žiadal o nariadenie predbežného opatrenia. Následne okresný súd 24. októbra 2007 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na zaslanie dokladov a na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý sťažovatelia zaplatili 31. októbra 2007.

Dňa 18. januára 2008 okresný súd pripustil vstup spoločnosti H., s. r. o., do konania na strane žalovaných a 23. januára 2008 vyzval právneho zástupcu sťažovateľov na zaslanie dokladov, ktoré právny zástupca okresnému súdu predložil 30. januára 2008, pričom ho zároveň požiadal o nariadenie predbežného opatrenia. Následne 21. februára 2008 okresný súd zastavil konanie o vydanie predbežného opatrenia proti žalovanému v 3. rade.

Dňa 18. apríla 2008 podal právny zástupca sťažovateľov návrh na zmenu účastníka na strane žalovaného v 3. rade – H. (S.), a. s., a návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Dňa 21. apríla 2008 okresný súd pripustil vstup spoločnosti H. (S.), a. s., do konania

na strane žalovaných, 23. apríla 2008 právny zástupca sťažovateľov doručil okresnému súdu listinné dôkazy a 25. apríla 2008 navrhol zmenu žalobného petitu.

Dňa 30. júla 2008 okresný súd vydal opravné uznesenie a 21. augusta 2008 zamietol návrh sťažovateľov na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 26. augusta 2008 okresný súd požiadal príslušnú správu katastra a príslušný dopravný inšpektorát o oznámenie údajov, ktoré boli okresnému súdu poskytnuté 25. a 26. septembra 2008.

Dňa 16. septembra 2008 okresný súd vydal opravné uznesenie a 19. septembra 2008 podali sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na základe čoho ich potom okresný súd 22. októbra 2008 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie, pričom zároveň vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu. Súdny poplatok sťažovatelia zaplatili 18. novembra 2008 a po vyjadrení správcu konkurznej podstaty žalovaného v 1. rade k odvolaniu okresný súd 22. decembra 2008 predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie. O odvolaní rozhodol krajský súd 23. januára 2009 tak, že prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia potvrdil a 18. februára 2009 vrátil spis okresnému súdu.

Dňa 16. apríla 2009 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov, aby upresnil svoje podanie z 23. apríla 2008, na čo právny zástupca sťažovateľov reagoval 5. mája 2009.

III.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých podstata spočíva v záruke, že každého vec, ktorú prerokováva príslušný orgán verejnej moci (v danom prípade ide o všeobecný súd), bude prerokovaná bez zbytočných prietáhov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 253/04, III. ÚS 313/08).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni uvedený stav právnej neistoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“.

Pri posudzovaní otázky, či v konaní okresného súdu došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov.

Pri vyhodnotení doterajšieho konania vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 34 C 15/2001 podľa troch označených základných kritérií ústavný súd dospel k týmto záverom:

1. Predmetom konania je žaloba o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv, predmetom ktorých boli hnutelné veci a nehnuteľnosti, pričom takýto druh žalôb predstavuje stabilnú agendu sporových konaní v občianskoprávných oddeleniach všeobecných súdov s ustálenou súdnou praxou a bohatou judikatúrou najvyššieho súdu. Ústavný súd vychádzajúc z doterajšej dĺžky konania, z jeho priebehu a dosiaľ dosiahnutých výsledkov konštatuje, že nezistil také okolnosti, ktoré by zdôvodňovali priebeh konania jeho zložitosťou.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu, okrem prípadu, keď sťažovatelia neformulovali a nevymedzili jasne žalobný návrh, na čo ich musel okresný súd vyzývať. Je potrebné zdôrazniť, že inak boli sťažovatelia v konaní aktívni a súčinnosťní. Pri hodnotení ich správania ako účastníkov súdneho konania dospel ústavný súd k záveru, že významným spôsobom neprispeli k predĺženiu doterajšej doby konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že v priebehu konania, ktoré sa začalo doručením žalobného návrhu sťažovateľov okresnému súdu 3. mája 2000, bol okresný súd v dvoch obdobiach výrazne nečinný, a to prvýkrát v období od 27. marca 2001, keď mu bol doručený zmenený žalobný návrh, až do 11. apríla 2002, keď vyzval sťažovateľov na zaslanie listinných dôkazov týkajúcich sa ocenenia nehnuteľností. Toto obdobie nečinnosti okresného súdu trvalo takmer 13 mesiacov. V druhom prípade bol okresný súd nečinný v období od 21. mája 2003, keď sa správca konkurznej podstaty žalovaného v 1. rade vyjadril k výzve okresného súdu, až do 12. februára 2004, keď okresný súd dožiadal krajský súd o poskytnutie informácií a zaslanie požadovaného spisu. Toto druhé obdobie nečinnosti okresného súdu trvalo takmer 9 mesiacov. Aj keď od začatia konania ubehla doba viac ako 9 rokov, za obdobie nečinnosti trvajúce od 30. augusta 2004 do 31. mája 2007 nenesie zodpovednosť okresný súd, pretože v tomto období sa spis z dôvodu rozhodnutia o odvolaní proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 34 C 15/2001 z 25. júna 2004 nachádzal na krajskom súde. V posudzovanej veci však sťažovatelia nečinnosť krajského súdu nenamietali, a preto ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde nemohol označené obdobie nečinnosti krajského súdu posúdiť a vyhodnotiť. Odhliadnuc od uvedeného ústavný súd konštatuje, že v priebehu 6 rokov (po odrátaní 3 rokov z celkovej doby konania 9 rokov, keď sa spis nachádzal na krajskom súde) okresný súd neurčil ani jeden termín pojednávania, čo spolu s už spomínanou nečinnosťou zdôrazňuje zdĺhavosť jeho postupu, a to bez toho, aby sa ústavný súd v ďalšom zaoberal efektívnosťou vykonaných úkonov.

Okrem toho považuje ústavný súd za podstatné uviesť, že aj keď predmet sporu (žaloba o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv) nemožno hodnotiť ako zásadný a pre sťažovateľov bytostne významný, keďže sa netýka ich statusovej sféry, avšak na druhej strane žiadne okolnosti neoprávňujú okresný súd na takéto zdĺhavé konanie, výsledkom ktorého má byť očakávané rozhodnutie vo veci samej.

Uvedené okolnosti považoval ústavný súd za dostatočné na to, aby ho oprávnili k záveru, že právna vec sťažovateľov nebola prerokovaná bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd teda zastáva názor, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 15/2001 bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Ani obranu okresného súdu spočívajúcu v argumentácii o vysokom nápade vecí zákonnej sudkyne v období od 27. marca 2001 do 4. marca 2002 ústavný súd neakceptoval. Námietka pretrvávajúceho vysokého nápadu vecí či námietka častých zmien zákonných sudcov, neprimeraného zaťaženia sudcov pri vybavovaní agendy či dokonca technická nefunkčnosť súdu nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci osoby, ktorá sa naň obrátila. Tieto okolnosti ústavný súd nezohľadňuje v súvislosti s pozitívnym záväzkom štátu zabezpečiť právo každého na súdne konanie bez zbytočných prietáhov (obdobne napr. III. ÚS 140/07, III. ÚS 118/07).

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 34 C 15/2001, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú sťažovatelia domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci (bod 2 výroku nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti žiadali priznať primerané finančné zadost'učinenie každému v sume 30 000 €.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, III. ÚS 127/07).

Podľa názoru ústavného súdu nemožno spravodlivo žiadať, aby sťažovatelia čakali na výsledok súdneho konania viac ako 9 rokov, z toho takmer 6 rokov konanie prebieha na okresnom súde. U sťažovateľov oprávnene takýto postup okresného súdu vyvoláva stav právnej neistoty. Vychádzajúc z uvedeného, z princípov spravodlivosti a spôsobu zavŕšenia ochrany základného práva sťažovateľov, ako aj z konkrétnych okolností tohto prípadu ústavný súd dospel k záveru, že finančné zadost'učinenie v sume po 2 500 € každému zo sťažovateľov, ktoré je okresný súd povinný im zaplatiť v súlade s výrokom tohto nálezu, je primeraným zadost'učinením spojeným s porušením ich práv (bod 3 výroku nálezu). Zvyšnej časti uplatneného primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a ktorých výšku vyčíslil ich právny zástupca sumou 468,95 €.

Pri určení úhrady trov konania ústavný súd vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 20 950 Sk, t. j. 695,41 €.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len

„vyhláška“), pričom výšku základnej sadzby tarifnej odmeny bolo potrebné v súlade s § 13 ods. 3 vyhlášky znížiť o 20 %, lebo ide o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“. Úhrada za úkony právnej služby u obidvoch sťažovateľov bola v súlade s § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšená o 19 % daň z pridanej hodnoty.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania zistil, že sťažovateľmi uplatnená suma nie je vyššia ako suma vypočítaná ústavným súdom podľa vyhlášky, preto v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde im priznal náhradu trov právneho zastúpenia v požadovanej sume 468,95 € (bod 4 výroku nálezu). Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2009